

Hová fordulhatnak az áldozatok? – Szolgáltatások, hivatalok, jogszabályok

Telefonon elérhető szolgáltatások:

- **NANE Egyesület: 06 80 505 101** (szerda kivételével naponta 18-22 óráig)
Segélyvonal bántalmazott nők és gyerekek számára
- **OKIT: 06 80 20 55 20** (24 órában, 7 napon)
Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, olyan esetben, ha menekülni kell
- **Stop-férfierőszak információs vonal: 06 1 344 3802** (csütörtökönként 18-22 óra között)
Információs vonal a bántalmazó magatartásuktól szabadulni akaró, vagy a nők elleni erőszak ellen tenni akaró férfiak számára
- **Patent Egyesület jogsegélyszolgálat: 06 70 252 5254**, vagy jog@patent.org.hu (szerdánként 16-18, és csütörtökönként 10-12 óra között)
Az egyesület jogsegélyszolgálat bántalmazott nőknek, a kényszerláthatás áldozatainak, valamint a nemi alapú erőszak és diszkrimináció áldozatainak nyújt segítséget
- **A KERET Koalíció segélyvonala szexuális erőszak áldozatainak: 06-40-630-006** (helyi tarifával hívható, hétfőnként 10–14, szerdánként 14-18 és péntekenként 11–14 óráig)
- **A rendőrség központi telefonszámai:**
⇒ **107, 112**
- **Országos Mentőszolgálat: 104**
Az Országos Mentőszolgálat honlapján hasznos információkat találhat! (Pl.: „Ki és mikor hívhat mentőt?”) Honlapcím: <http://www.mentok.hu/index.php>
- **Igazságügyi Hivatal (tevékenységét ld. alább): 06 80 225 225**

Hasznos internetes oldalak:

- **NANE:** www.nane.hu
- **Patent Egyesület:** www.patent.org.hu
- **Stop-férfierőszak projekt:** www.stop-ferfieroszak.hu
- **Nők joga honlap:** www.nokjoga.hu
- **KERET Koalíció a szexuális erőszak ellen:** <http://keretkoalicio.blogspot.com/>

- **OKIT:** www.bantalmazas.hu
- **Rendőrség:** a rendőrségnek a távöltartással kapcsolatos oldala:
<http://www.police.hu/tavoltartas>
- **Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal (KIH, Áldozatsegítő Szolgálatok):**
<http://kih.gov.hu/igazsagugyi-szolgalatok1>
A honlapon megtalálható, hogy milyen segítséget tud nyújtani a Szolgálat:
<http://kih.gov.hu/igazsagugyi-szolgalatasok>
KIH jogi segítségnyújtó szolgálat: http://kih.gov.hu/miben-tudunk-segiteni-/-/asset_publisher/4frusdbuyVxX/content/miben-tudunk-segiteni-1

Áldozatsegítő Szolgálat feladatai:

- Valamennyi áldozatnak ingyenes tájékoztatás büntetőeljárásbeli jogairól és kötelezettségeiről, testi, lelki, vagyoni kárának enyhítésére szolgáló lehetőségekről.
- Az áldozat számára – méltányossági döntés alapján – azonnali pénzügyi segély megállapítása.
- Az áldozat számára az alapvető jogai érvényesítéséhez szükséges jogi tanácsadás és konkrét segítségnyújtás biztosítása.
- Az áldozat számára – rászorultság alapján – ügyeinek további intézéséhez, a jogi segítségnyújtó szolgálaton keresztül szakjogászai segítség biztosítása.
- Szándékos, erőszakos bűncselekmények áldozatai számára – rászorultság alapján – kárenyhítés megállapítása.

- **Bíróságok:** <http://www.birosag.hu/birosagi-szervezetek>
- **Ügyészségek:** <http://www.mklu.hu>
- **"Jogi fórum"** sok jogi információval: www.jogiforum.hu és néhány fontos törvény ugyanitt: www.jogiforum.hu/torvenytar

Hasznos további olvasmányok:

A bántalmazás és erőszak természetrajza

- Bancroft, Lundy, Jay G. Silverman és Daniel Ritchie: [Lehet-e jó apa a bántalmazó? – A partnerbántalmazás hatása a szülő-gyermek kapcsolatra](#). Háttér Kiadó — NANE Egyesület: Budapest, 2013.
- NANE Egyesület: [Miért marad?](#) A partnerkapcsolati erőszak felismerése, az áldozatok hatékony segítése. 2006.
- Tóth Olga: [Erőszak a családban](#). TÁRKI Társadalompolitikai Tanulmányok, 12. 1999.
- Szil Péter: [Miért bántalmaz? Miért bántalmazhat?](#) I. A családon belüli erőszak: a férfiak felelőssége. Budapest, 2005. Habeas Corpus Munkacsoport
- Luis Bonino-Szil Péter: [Hétköznapi hímsovinizmus](#): A párkapcsolati erőszak, amit még nem nevezünk annak. Budapest, 2006. Habeas Corpus Munkacsoport – Stop-Férfierőszak Projekt
- Morvai Krisztina: *Terror a családban*. A feleségbántalmazás és a jog. Budapest, 1998. Kossuth Könyvkiadó

Az erőszak megelőzése és felismerése

- Helen Benedict: *Csak okosan!* Önvédelem kamaszoknak. (Ford. Drixler Ildikó) Budapest, 2004. Háttér Kiadó – NANE Egyesület
- Patricia Evans: *Szavakkal verve...* Szóbeli erőszak a párkapcsolatokban. (Ford. Recski Ágnes) Budapest, 2004. Háttér Kiadó – NANE Egyesület
- Haas Anna: *A feleséged vagyok, nem a cseléded*. Budapest, 2005. Arsenicum Kiadó

Feldolgozás és gyógyulás

- Susan Forward: [Mérgező szülők](#). Hogyan szabaduljunk meg fájdalmas örökségünktől, és nyerjük vissza életünket? (Ford. Kövi György) Budapest, 2000. Háttér Kiadó
- Judith Lewis Herman: *Trauma és gyógyulás*. Az erőszak hatása a családon belüli bántalmazástól a politikai terrorig. (Ford. Kuszing Gábor) Budapest, 2003. Háttér Kiadó – Kávé Kiadó – NANE Egyesület
- Alice Miller: *A tehetséges gyermek drámája és az igazi én felkutatása*. (Ford. Petó Katalin) Budapest, 2002. Osiris Kiadó
- Alice Miller: *Kezdetben volt a nevelés*. (Ford. Fischer Eszter) Budapest, 2002. Pont Kiadó

Erőszakmentesség és asszertivitás

- Anne Dickson: *A teljes jogú nő, avagy a természetes viselkedés kézikönyve*. (Ford. Zentai Éva) Budapest, 1989. Park Kiadó
- Thomas Gordon: *P. E. T. A szülői eredményesség tanulása*. A Gordon-módszer: Hogyan változtathatják a szülők a gyermekhez fűződő egyoldalú viszonyukat egyenrangú, örömteli kapcsolattá? (Ford. F. Várkonyi Zsuzsa) Budapest, 1991. Gondolat Kiadó
- Marshall B. Rosenberg: *A szavak ablakok vagy falak*. Az erőszakmentes kommunikáció (Ford. Bojtár Tamás) Budapest, 2001. Agykontroll Kiadó

Női önismeret és öntudatébresztés, a társadalmi közeg kritikája

- French, Marilyn: *Nők*. Budapest, 1993. Biográf Kiadó (Regény)
- Kolbenschlag, Madonna: *Búcsúcsók Csipkerózsikának*. Budapest, 2000, Csokonai Kiadó. (Feminista meseelemzés)
- Norwood, Robin: *Nők, akik túlságosan szeretnek*. Budapest, 1992.
- Benard, Cheryl - Schlaffer, Edit: *Tűsarkú cipőben hátrafelé...is tudunk annyit, mint a férfiak!* Budapest, 1992. Hungaprint.

- McMenemy Kerényi Gabriella: *Végleges fogyás fogyókúra nélkül*. Budapest, 1989. magánkiadás.
- Kuszing Gábor—Szil Péter (szerk.): *Férfierőszak*. Írások a nők és gyerekek elleni erőszakról. Budapest, 2007. Habeas Corpus Munkacsoport – Stop-Férfierőszak Projekt.
- Johnsson-Latham, Gerd: *Patriarchális erőszak*: Támadás az emberi biztonság ellen. Budapest, 2007. Habeas Corpus Munkacsoport – Stop-Férfierőszak Projekt.
- Spronz Júlia—Wirth Judit: *A nők elleni erőszak áldozatainak integrált ellátása*: Egy kísérleti program tapasztalata és eredményei. Budapest, 2006. NANE Egyesület – Habeas Corpus Munkacsoport.
- Nigel Parton és Patrick O'Byrne: *Mi a konstruktív szociális munka?* Esély 2006/1.
- Anne Dickson: *Egy új hang*. Budapest, 2004. Magyar Könyvklub.

Fontos jogszabályok, és egyéb szabályok:

Kapcsolati erőszak tényállás (büntető jog): 2012. évi C. törvény a **Büntető Törvénykönyvről** (Btk., hatályos 2013. július 1.-től) (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV)

A Btk.-ba foglalt új tényállás a párkapcsolati erőszak egyes megvalósulási formáit bünteti, azokra az eseményekre lehet alkalmazni, amelyek 2013. július 1. után történtek. Könnyű testi sértésnél e tényállás alapján már nem szükséges magánindítvány, a rendőrségnek kötelessége hivatalból eljárást indítani. További újdonság, hogy a gazdasági erőszak bizonyos formáit is bünteti.

Btk. 2012/A. § Kapcsolati erőszak

212/A. § (1) Aki gyermekének szülője, továbbá az elkövetéskor vagy korábban vele közös háztartásban vagy egy lakásban élő hozzátartozója, volt házastársa, volt élettársa, gondnoka, gondnokoltja, gyámja vagy gyámoltja sérelmére rendszeresen

a) az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázó és erőszakos magatartást tanúsít,

b) a közös gazdálkodás körébe vagy közös vagyomba tartozó anyagi javakat von el és ezzel a sértettet súlyos nélkülözésnek tesz ki,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott személy sérelmére rendszeresen követ el

a) a 164. § (2) bekezdése szerinti testi sértést vagy a 227. § (2) bekezdése szerinti becsületsértést, büntett miatt három évig,

b) a 164. § (3) és (4) bekezdése szerinti testi sértést, a 194. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadság megsértését vagy kényszerítést, egy évtől öt évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Kapcsolati erőszak elkövetőjével szemben kitiltásnak is helye van.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

A Kapcsolati erőszak tényállás magyarázata:

2013. július 1-től hatályos, ami azt jelenti, hogy csak az az után elkövetett cselekményekre lehet alkalmazni!

törvényszöveg	magyarázat
(1) Aki gyermekének szülője, továbbá az elkövetéskor vagy korábban vele közös háztartásban vagy egy lakásban élő hozzátartozója, volt házastársa, volt élettársa, gondnoka, gondnokoltja, gyámja vagy gyámoltja sérelmére rendszeresen	Ezeket a személyeket ismeri el a Btk. sértettként konkrétan erre a bcs.-re (“sértetti kör”). <i>Gyermekének szülője</i> : ez az az eset, mikor korábbi vagy mostani együttélés nem kívántatik meg. A többinél igen. <i>A hozzátartozó</i> fogalmát a (Polgári törvénykönyv (Ptk., 2013. évi V. tv.) 8:1. § (1) 1 és 2 pontja határozza meg, ezek: közeli hozzátartozók: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér; hozzátartozó <i>továbbá</i> [tehát az előbbieket is]: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa. <i>Rendszeresen</i> : az indoklás és a bírói gyakorlat szerint = min. 2x
a) az emberi méltóságot súlyosan	Ez nagyjából a “lelki erőszak” (helyesen: “kényszerítő kontroll”).

sértő, megalázó és erőszakos magatartást tanúsít,	A gyakorlat fogja megmutatni, hogy a jogalkalmazók ezt hogyan értelmezik. A megfogalmazás nagyon szoros (“súlyosan”, “és”, ill. nem lehet tudni, mit számít ebben a körben “erőszakos”-nak), ezért elképzelhető, hogy igyekezni fognak szűkíteni az alkalmazást.
b) a közös gazdálkodás körébe vagy közös vagyona tartozó anyagi javakat von el és ezzel a sértettet súlyos nélkülözésnek tesz ki,	Ez a gazdasági erőszak. Szintén kérdés, hogy hogyan alkalmazzák majd. Sok esetben nem közös gazdálkodás körébe tartozó javakat károsít az elkövető, és itt is sok a feltétel (ok-okoztai összefüggést követel, és “súlyos nélkülözést”, ami szubjektív).
(4) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.	Ez a (4) bekezdés, azért tettük ide itt a magyarázatban, mert ez mondja meg, hogy a fenti két cselekménynél (a) pont: “fenyegető kontroll” és b) pont: gazdasági erőszak), és csak ezeknél, magánindítvány kell. Ezek új tényállások a Btk-ban, bár használnak régen bevett fordulatokat, tehát jelenleg még nem tudjuk, milyen hatékonysággal fogják őket alkalmazni a hatóságok.
(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott személy sérelmére rendszeresen követ el	A (2) bekezdés ugyanazt a sértetti kört határozza meg, mint az (1).
a) a 164. § (2) bekezdése szerinti testi sértést vagy a 227. § (2) bekezdése szerinti becsületsértést, büntett miatt három évig,	= könnyű testi sértés (8 napon belül gyógyuló), és tetteles becsületsértés (csak a tetteles, a gyakorlat szerint pl. nyilvános helyen adott sérülést nem okozó ütés, vagy durva fogdosás). A büntetés a kapcsolatra tekintettel felment az eredeti tényállásokban (ld. a megadott paragrafusoknál) szabályozottakhoz képest.
b) a 164. § (3) és (4) bekezdése szerinti testi sértést, a 194. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadság megsértését vagy kényszerítést, egy évtől öt évig	= súlyos testi sértés alapesete és a könnyű testi sértés minősített esetei + személyi szabadság megsértésének alapesete + kényszerítés: a büntetések felmentek az eredetiek minősített eseteinek büntetéseihez.
(3) Kapcsolati erőszak elkövetőjével szemben kitiltásnak is helye van.	Ez egy büntetésfajta, a szabadságvesztéssel együtt is kiszabható, és azon felül számolandó (kivéve, ha az elkövető feltételelesen van), ez a paragrafusa: 57. § (1) E törvényben meghatározott esetekben azt, akinek ott tartózkodása a közérdeket veszélyezteti, egy vagy több településről, vagy egy település, illetve az ország meghatározott részéből ki lehet tiltani. (2) A kitiltás <i>legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama öt év.</i> (3) A kitiltás <i>tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik.</i> Ha a kitiltást szabadságvesztés mellett szabják ki, annak tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztést tölti, illetve amíg kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a kitiltás tartamába be kell számítani.
4) bekezdés	Ld. fentebb. Tehát a könnyű testi sértés, és a tetteles becsületsértés hivatalból üldözendővé vált. (Tehát ha valaki az utcán felpofozza az (1) bekezdésben meghatározott személyt, és arra sétál egy rendőr civilben, azonnal köteles magát szolgálatba helyezni, és eljárást indítani. Ha egy járóelő/szomszéd kihívja a rendőröket, akkor is köteles a rendőr hivatalból, magától eljárást indítani. A tipikus problémát, hogy az áldozat nem akar tanúvallomást tenni (az elejétől fogva, vagy később nem folytatja), mert fél, és tudja, hogy az elkövetőtől nem valószínű, hogy megvédik, nem oldja meg, de elvi alapon fontos.

Távoltartás (polgári jog): 2009. évi LXXII. törvény (hatályos 2009. október 1.-től) *A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról*

Az Országgyűlés az élethez, testi épséghez és méltósághoz minden embert megillető alapvető emberi jogok védelmében, összhangban a nemzetközi egyezményekkel és az Alaptörvénnyel, a hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében az alábbi törvényt alkotja:

I. Fejezet ***Értelmező rendelkezések***

1. § (1) Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül

a) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,

b) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás (a továbbiakban együtt: hozzátartozók közötti erőszak).

(2) Bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják.

(3) Bántalmazó az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

(4) E törvény alkalmazásában gyermeknek kell tekinteni a Polgári Törvénykönyvben (a továbbiakban: Ptk.) meghatározott kiskorút.

(5) E törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk.-ban meghatározott **közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt élettársat, a bejegyzett élettársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.**

(6) E törvény alkalmazásában a napokban megállapított határidő folyamatosságot jelent.

II. Fejezet

A hozzátartozók közötti erőszak megelőzését szolgáló intézményrendszer és a jelzési kötelezettség

2. § (1) A hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,

c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,

d) a gyámhatóság,

e) a rendőrség,

f) az ügyészség,

g) a bíróság,

h) a pártfogó felügyelői szolgálat,

i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

k) az egyesületek, alapítványok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott intézményeken túl más is tehet a (2) bekezdésben meghatározott jelzést.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzátartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Amennyiben a (3) bekezdésben írt más személy tesz jelzést, vagy kezdeményez eljárást, az (1)-(2) bekezdésben meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv kötelezettsége e más személy irányában az eljárás megindítására vonatkozó visszajelzésre vonatkozóan áll fenn.

(5) A családvédelmi koordinációért felelős szerv kezdeményezi az (1) bekezdés a)-j) pontjai szerinti személynek, illetve szerv alkalmazottjának fegyelmi felelősségre vonását, ha a (2) és (4) bekezdésben foglalt jelzési és együttműködési kötelezettségnek nem tesz eleget.

3. § (1) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba bántalmazottal.

(2) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzés fogadását követően - figyelemmel a hozzátartozók közötti erőszak kiemelkedő súlyára - a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. A bántalmazó és a

bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére az (1) bekezdésben írt szabályok a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén megfelelően irányadóak.

(3) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerrel és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

(4) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

(5) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad.

(6) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a személyes meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalja és - a bántalmazott akaratának figyelembevételével - megteszi a szükséges intézkedéseket a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése vagy megszakítása érdekében.

(7) A családvédelmi koordinációért felelős szerv az eljárásáról és a feltárt tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

4. § (1) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazóra és a bántalmazottra vonatkozó következő személyes adatokat kezelheti:

a) természetes személyazonosító adatok,

b) lakcím, tartózkodási hely címe, értesítési (levelezési) cím, szálláshely címe,

c) a hozzátartozók közötti erőszakra, illetőleg annak veszélyére vonatkozó tények, adatok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyes adatokat a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak miatt kezdeményezett eljárás megindításáig kezelheti.

(3) Ha nem kerül sor eljárás megindítására, az (1) bekezdésben meghatározott adatok legfeljebb három hónapig kezelhetők.

III. Fejezet

IDEIGLENES MEGELŐZŐ ÉS MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS

Általános rendelkezések

5. § (1) Az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint gyermekével való kapcsolattartási jogát.

(2) Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles

a) magát távol tartani a bántalmazottól,

b) magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól,

c) magát távol tartani az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől, és

d) tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(3) Ha a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant - a használat jogcímétől függetlenül - a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó akkor köteles magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára a szíveségi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli.

(4) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó fizetési kötelezettségeit nem érinti.

(5) Ugyanazon bántalmazóval szemben ugyanaz a bántalmazott csak akkor kérheti újból ideiglenes megelőző távoltartás, illetve megelőző távoltartás elrendelését, ha elrendelésük e törvényben meghatározott feltételei ismételtén megvalósulnak.

(6) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség, illetve a bíróság tájékoztatja a bántalmazót a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címéről és az igénybevétel feltételeiről.

(7) Az ideiglenes megelőző távoltartás, illetve a megelőző távoltartás a hatályát veszti, ha a bántalmazó ellen indított büntetőeljárásban a bíróság távoltartást rendel el.

Ideiglenes megelőző távoltartás

6. § (1) A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartással összefüggő eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást

- a) helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján **hivatalból**,
- b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója, valamint bejegyzett élettársa **bejelentése**,
- c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személynek a - feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett - **bejelentése**,
- d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatást nyújtóknak, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatóknak, közoktatási intézménynek a - gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett - **bejelentése alapján** rendelheti el.

(3) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

(4) Az ideiglenes megelőző távoltartást a (3) bekezdésben foglalt esetben **a rendőrség 72 órára rendeli el.**

Az elintézési határidő

7. § (1) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartó határozatot **haladéktalanul, a helyszínen köteles meghozni.** Ha a rendőrség az eljárása során a bántalmazóval szemben az előállítás rendőri intézkedést alkalmazza, a rendőrség a határozatot legkésőbb az előállítás időtartamának lejártáig hozza meg.

(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésével egyidejűleg az ideiglenes megelőző távoltartó határozat egyidejű megküldésével, az arra illetékes járásbírósnál kezdeményezi a megelőző távoltartás elrendelését.

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat

8. § Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat rendelkező részének a Ket. 72. § (1) bekezdés *d)* pontjában foglaltakon kívül tartalmaznia kell:

a) a rendőrség döntését arról, hogy

aa) a bántalmazó köteles a bántalmazott életvitszerű tartózkodására szolgáló ingatlan elhagyni, és oda az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatálya alatt nem térhet vissza, vagy

ab) a bántalmazóra az 5. § (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott kötelezettség az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya alatt - az 5. § (3) bekezdése alapján - nem vonatkozik,

b) a bántalmazott életvitszerű tartózkodására szolgáló ingatlan címét,

c) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazó köteles magát távol tartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személytől,

d) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazónak tilos közvetve vagy közvetlenül a bántalmazottal, illetve rá tekintettel más személlyel, így különösen az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozatban megjelölt egyéb személlyel kapcsolatba lépni,

e) annak megállapítását, hogy a **bántalmazó szülői felügyeleti joga, illetve a kiskorú gyermekével való kapcsolattartási joga szünetel,**

f) rendelkezést a határozat azonnali végrehajthatóságáról, a végrehajtás módjáról, a foganatosítás rendjéről,

g) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozat **a bántalmazó más** jogszabály vagy szerződés szerinti kötelezettség alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó **kötelezettségeit nem érinti,**

h) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban előírt kötelezettségek megszegése szabálysértést valósít meg.

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat közlése

9. § (1) Az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozatot a bántalmazóval és a bántalmazottal közölni kell, és azt részükre át kell adni, illetőleg a lehető legrövidebb úton kézbesíteni kell. Megjelölt cím hiányában a határozat a rendőrségen átvehető.

(2) Ha a bántalmazó a határozatot a rendőrségen nem veszi át, a határozatot a meghozatalát követő harmadik napon közöltnek kell tekinteni. E határidő elmulasztása ellen a Ket.-ben meghatározottak szerint igazolásnak van helye.

(3) A rendőrség a bántalmazott kérésére, illetve beleegyezésével a határozatot megküldi az illetékes családsegítő szolgálatnak, a gyermekjóléti szolgálatnak abban az esetben, ha a bántalmazott háztartásában kiskorú él. Ha a

bántalmazott gyámság vagy gondnokság alá tartozó személy, a rendőrség a határozatot a gyámolt vagy a gondnokolt állandó lakóhelye szerinti gyámhatóságnak is megküldi.

(4) A rendőrség értesítése alapján a távoltartó határozat meghozatalát követő huszonnégy órán belül a családsegítő szolgálat, együtt élő kiskorú hozzátartozó esetében a gyermekjóléti szolgálat köteles a bántalmazottat és a bántalmazót felkeresni és velük segítő kapcsolatot kezdeményezni, illetve a kiskorút veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében intézkedni.

Fellebbezés

10. § A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. a rendőrség határozatának bírói felülvizsgálatára közigazgatási nemperes eljárásban kerül sor.

Felvilágosítás

11. § A rendőrség a Ket. 5. §-ának (2) bekezdésében írt rendelkezésen túl az eljárás megindításakor köteles a bántalmazott részére felvilágosítást adni az áldozatsegítő, a szociális és jogi segítségnyújtó szervekről, szervezetekről és intézményekről, valamint a civil segítő szervezetekről, továbbá a rendelkezésre álló pénzügyi segítségnyújtási lehetőségekről.

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat bírósági felülvizsgálata

12. § (1) A határozat bírói felülvizsgálatára a közigazgatási nemperes eljárásokra vonatkozó általános szabályokat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A határozat bírósági felülvizsgálatát a határozat kézbesítésétől számított három napon belül lehet kérni. A kérelem elbírálására a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti járásbíróság jogosult.

(3) A kérelem benyújtásának a távoltartó határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

(4) A bíróság a kérelemről annak beérkezésétől számított három munkanapon belül határoz.

(5) A bíróság a közigazgatási határozatot megváltoztathatja.

(6) Amennyiben a bíróság tudomást szerez arról, hogy ugyanazon hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távoltartó határozat bírói felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás és a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárás is folyamatban van, ezen eljárásokat a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárást folytató bíróságon kell egyesíteni.

Megelőző távoltartás

13. § (1) A megelőző távoltartás elrendeléséről a bíróság nemperes eljárásban dönt.

(2) A megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárásra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait - az e törvényben foglalt eltérésekkel - megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az eljárásra a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti járásbíróság illetékes.

(4) A Pp. kizárásra irányuló szabályait azzal kell alkalmazni, hogy nem járhat el bíróként és ügyészként az ideiglenes megelőző távoltartás során eljáró rendőr, valamint annak Pp. szerinti hozzátartozója sem.

(5) Az ügyész a megelőző távoltartás bírói elrendelésére irányuló eljárásban felléphet, az eljáró bíróság haladéktalanul értesíti az ügyészt az eljárás megindításáról.

(6) Az eljárásban nem járhat el bírósági titkár.

14. § (1) A megelőző távoltartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárást a rendőrség hivatalból kezdeményezi, ha ideiglenes megelőző távoltartást rendelt el. Megelőző távoltartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárás megindítását a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója, valamint bejegyzett élettársa is kérelmezheti.

(2) Hivatalból indított eljárásban a rendőrség, a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárás kezdeményezése esetén a családvédelmi koordinációért felelős szerv, valamennyi rendelkezésére álló iratot, dokumentumot a bíróság rendelkezésére bocsátja.

(3) Kérelemre induló eljárásban a kérelemnek tartalmaznia kell:

a) az eljárás lefolytatására irányuló kérelmet,

b) a kérelem előterjesztésének indokait,

c) a rövid tényállást és az előzményeket,

d) a kérelmező nevét, lakóhelyét, valamint

e) a bántalmazó azonosítására és elérhetőségére vonatkozó, rendelkezésére álló adatokat.

(4) A kérelmet írásban lehet előterjeszteni, vagy az illetékes bíróságon jegyzőkönyvbe lehet mondani.

15. § (1) Az eljárás során a bíróság a felek személyes meghallgatását legalább egyszer köteles megkísérelni. A személyes meghallgatásra szóló idézés kézbesítése iránt a bíróság - szükség esetén faxon vagy elektronikus úton - a rendőrséget is megkeresheti. Szabályszerű az idézés, ha a fél a meghallgatásról igazolhatóan értesült.

(2) Hivatalból indult eljárásban a döntéshozatalnak nem akadály, ha a meghallgatáson személyesen egyik fél sem jelenik meg.

(3) Kérelemre indult eljárásban, ha a bántalmazott kérelmező személyesen nem jelenik meg és távolmaradását alapos indokkal nem menti ki, továbbá ha a kérelem nem tartalmazza a 14. § (3) bekezdésében meghatározottakat, a bíróság az eljárást megszünteti. Kérelemre indult eljárásban nem akadály a döntés meghozatalának az, ha a bántalmazó nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson.

. (3a) A (2) és (3) bekezdésben foglaltakra a feleket a személyes meghallgatásra szóló idézésben figyelmeztetni kell.

(4) Az eljárásban hiánypótlásnak csak kérelemre indult eljárásban, rendkívül indokolt esetben, a kérelem hiányossága esetén van helye. Ebben az esetben a bíróság a kérelem beérkezésétől számított egy napon belül felhívja a feleket hiánypótlásra.

(5) Az eljárásban felfüggesztésnek és szünetelésnek nincs helye.

(6) Az eljárást hivatalból indult eljárás esetén a rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távoltartás kezdő időpontjától számított három napon belül, kérelemre indult eljárás esetén a kérelem beérkezésétől számított három munkanapon belül le kell folytatni.

. (7) A személyes meghallgatáson a bíróság - a rendőrségi iratokban vagy a kérelemben foglaltakra, így különösen a hozzátartozók közötti erőszak módjára, rendszerességére, a bántalmazott kiszolgáltatott helyzetére figyelemmel - a bántalmazott és a bántalmazó egymás jelenlétében való meghallgatását részben vagy teljes egészében mellőzheti. Indokolt esetben a bíróság gondoskodik annak megakadályozásáról is, hogy a bántalmazott és a bántalmazó a bíróság épületében személyesen találkozzon. A határozat közlésére ez esetben is a 16. § (3) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

16. § (1) A megelőző távoltartást a bíróság akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

. (2) A megelőző távoltartást a bíróság **legfeljebb hatvan napra** rendelheti el.

. (2a) **A bíróság határozata előzetesen végrehajtható.** A bíróság határozatában arra is figyelmezteti a bántalmazót, hogy a távoltartó határozat szabályainak megszegése elzárással is büntethető szabálysértést valósít meg.

. (3) A bíróság a határozatát a meghallgatás alkalmával közli a felekkel, azt nekik átadja. Ha a meghallgatáson a bántalmazó nem jelent meg, a bíróság - szükség esetén faxon vagy elektronikus úton - a rendőrség útján intézkedik a kézbesítésről. A rendőrség köteles a határozat kézbesítéséről gondoskodni és a kézbesítés megtörténtéről a bíróságot haladéktalanul tájékoztatni.

(4) A rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távoltartás hatálya a bíróság által elrendelt megelőző távoltartás hatályának beálltával megszűnik.

(5) A rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távoltartás hatálya akkor is megszűnik, ha a bíróság nem rendeli el a megelőző távoltartást.

(6) A határozatban foglaltak nemteljesítése esetén bírósági végrehajtásnak nincs helye.

. (7) A bíróság határozata ellen a közléstől számított három munkanapon belül van helye fellebbezésnek. A fellebbezés az arra jogosult a személyes meghallgatáson szóban is bejelentheti.

. (8) Fellebbezés bejelentése esetében az elsőfokú bíróság - ha a fellebbezési határidő valamennyi fellebbezésre jogosultra letelt - az iratokat haladéktalanul felterjeszti a másodfokú bírósághoz. A felek a fellebbezésre észrevételeiket az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztését követően a másodfokú bíróságnál tehetik meg. Ha a fél a fellebbezésre vonatkozó észrevételét az iratok felterjesztését követően az elsőfokú bírósághoz nyújtja be, az elsőfokú bíróság azt haladéktalanul továbbítja a másodfokú bírósághoz.

. (9) A másodfokú bíróság a fellebbezést az iratok alapján 3 munkanapon belül bírálja el. Az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján nincs helye. A másodfokú bíróság határozatát a rendőrség útján közli a felekkel.

17. § Ha polgári perben ideiglenes megelőző távoltartásra okot adó körülményt észlel a bíróság, az e tényre vonatkozó adatokat - soron kívül - közli a rendőrséggel.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazás

18. § (1) Felhatalmazást kap a kormány, hogy rendeletben kijelölje a családvédelmi koordinációért felelős szervet.

(2) Felhatalmazást kap a rendszertért felelős miniszter, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalának részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

[...]

Távoltartás (büntetőeljárás) (hatályos 2006. július 1.-től)

Büntetőeljárásról szóló törvény 138/A. § -- 139. §

138/A. § (1) A távoltartás a terhelt szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozza. A távoltartás hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában megállapított szabályok szerint köteles

a) a meghatározott lakást elhagyni, és onnan a bíróság által meghatározott ideig távol maradni,

b) a meghatározott személytől, illetőleg e személy lakó- és munkahelyétől, az e személy által látogatott nevelési és nevelési-oktatási intézménytől, gyógykezelés céljából rendszeresen látogatott egészségügyi intézménytől, vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épülettől a bíróság által meghatározott ideig magát távol tartani,

c) tartózkodni attól, hogy a meghatározott személlyel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(2) Távoltartás a **szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén** - feltéve, hogy a távoltartással elérni kívánt célok ezzel biztosíthatók - akkor rendelhető el, ha a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése nem szükséges, de - különösen a bűncselekmény jellegére, a terheltnek az eljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására, valamint a terhelt és a sértett viszonyára tekintettel - megalapozottan feltehető, hogy a lakókörnyezetben hagyása esetén

a) a sértett tanú befolyásolásával vagy megfélemlítésével megghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást, illetve

b) a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy a sértett sérelmére újabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el.

(3) **Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, a távoltartás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.**

(4) A távoltartás **elrendeléséről a bíróság határoz**. A határozatban a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a távoltartás alapjául szolgáló büntetőeljárást folytató nyomozó hatóságnál jelentkezzék.

(5) A bíróság a határozatot megküldi a sértettnek. Az ügyésznek a távoltartás elrendeléséről szóló határozatot akkor is meg kell küldeni, ha a távoltartás elrendelését a sértett, a sértett törvényes képviselője vagy a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője [138/B. § (2) bek. d)-f) pontja] indítványozta.

(6) A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság vagy az ügyész, a vádirat benyújtását követően a bíróság a terhelt meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket.

138/B. § (1) A távoltartást a bíróság **tíz-től hatvan napig** terjedő időtartamra rendelheti el.

(2) A távoltartás elrendelését

a) az ügyész,

b) a magánvádló,

c) a pótmagánvádló,

d) a sértett,

e) a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes sértett törvényes képviselője, valamint

f) a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője indítványozhatja.

(3) Ha a távoltartás hatálya alatt a 138/A. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott személy lakóhelye megváltozik, vagy e személy, illetőleg a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt a határozat megváltoztatása indokolt, a bíróság a (2) bekezdésben felsoroltak, valamint a terhelt és a védő indítványára, a vádirat benyújtása után hivatalból is, a határozatot módosíthatja, vagy a távoltartást megszüntetheti. A bíróság ugyanígy jár el, ha a terhelttel szemben a büntetőeljárás során olyan kényszerintézkedést rendeltek el, amely miatt a távoltartás módosítása vagy megszüntetése szükséges.

(4) Ha a bíróság a távoltartás módosításáról vagy megszüntetéséről határoz, a távoltartás elrendelését indítványozó nyilatkozatát, valamint az ügyész, a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló indítványát beszerzi. A bíróság a nyilatkozat, illetőleg az indítvány előterjesztésére határidőt állapít meg; ha e határidő eredménytelenül eltelt, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján határoz. A bíróság a határozatot a 138/A. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott személy részére is megküldi.

(5) Ha a terhelttel szemben távoltartást rendeltek el, az eljárást soron kívül kell folytatni.

139. § (1) Ha a terhelt a lakhelyelhagyási tilalmat, illetőleg a házi őrizet szabályait megszegi, vagy az eljárási cselekményen idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt alapos okkal előzetesen nem menti ki, vagy az akadály megszűnése után alapos okkal nyomban nem igazolja, őrizetbe vehető, továbbá házi őrizet esetén az előzetes letartóztatása, lakhelyelhagyási tilalom esetén a házi őrizete vagy az előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírassal sújtható.

(2) Ha a terhelt a távoltartás szabályait szándékosan megszegi, és ezt utólag nem menti ki, előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírósággal sújtható.

A rendőrség szerepe a távoltartásban

23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól

A Be. 138/A. §-ához és 138/B. §-ához (Távoltartás)

72/A. § (1) A távoltartás indítványozására a nyomozó szerv vezetője tesz előterjesztést az ügyészhez. Az előterjesztés tartalmára a 63. § (2) bekezdésében foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy az előterjesztésnek tartalmaznia kell a korlátozásokra vonatkozó javaslatot is.

(2) Az előterjesztésben a nyomozó szerv vezetője javaslatot tehet annak indítványozására is, hogy a terhelt a nyomozó hatóságnál meghatározott időközönként jelentkezék.

(3) Ha a távoltartás iránt a sértett, a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes sértett törvényes képviselője vagy a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője a nyomozó szervnél tesz indítványt, azt az ügyész értesítése mellett a nyomozó szerv az ügy irataival együtt a bírósághoz továbbítja.

(4) A nyomozó szerv haladéktalanul tájékoztatja a bíróságot, ha tudomására jut, hogy a terhelt a távoltartás szabályait szándékosan megszegte.

Zaklatás (hatályos 2008. január 1-től):

Büntető Törvénykönyv 222. §.

222. § (1) Aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetve mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, őt rendszeresen vagy tartósan háborgatja, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki félelemkeltés céljából

a) mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy

b) azt a látszatot kelti, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következik be,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a zaklatást

a) házastársa, volt házastársa, élettársa vagy volt élettársa sérelmére,

b) nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve

c) hatalmi vagy befolyási helyzetével visszaélve

követi el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben két évig, a (2) bekezdésben meghatározott esetben büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

ORFK Intézkedés a családon belüli erőszak esetén fellépő rendőr kötelezettségeiről (hatályos: 2007 október 30.):

AZ ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

32/2007. (OT 26.) ORFK

UTASÍTÁSA

**a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos
rendőri feladatok végrehajtására**

Az elmúlt években a társadalmi érdeklődés középpontjába kerültek azok a személy elleni bűncselekmények, amelyek az egymással szoros fizikai, érzelmi, anyagi, jogi kapcsolatban, egyfajta „együttélési kényszerben” élő személyek között, a magánszférában valósulnak meg. Az intézményes beavatkozás korlátozott lehetőségei, a bántalmazást elszenvedők fokozottan kiszolgáltatott helyzete megnehezíti az ilyen cselekményekkel szembeni fellépést.

Annak érdekében, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos rendőri tevékenység megelőzési szemlélettel, áldozatközpontúan és a társadalmi elvárásoknak megfelelő módon kerüljön ellátásra, valamint hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott rendőri feladatok egységesen kerüljenek végrehajtásra, kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

I. Általános rendelkezések

1. Az utasítás hatálya kiterjed a Rendőrség központi, területi és helyi szerveire.
2. Az utasítás alkalmazása során:
 - a) **családon belüli erőszak:** az egy háztartásban élő személyek, illetőleg a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 137. §-ának 6. pontjában meghatározott hozzátartozók, a volt házastársak, illetve volt élettársak (partnerek), valamint az intézményes ellátás keretében életvitelszerűen együtt élő személyek között megvalósuló, vagy őket a felsorolt személyek cselekménye által érintő alábbi bűncselekmények:
 - emberölés (Btk. 166. §),
 - erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §),
 - öngyilkosságban közreműködés (Btk. 168. §),
 - magzatelhajtás (Btk. 169. § (2) bekezdésének b) pontja),
 - testi sértés (Btk. 170. §),
 - gondozás elmulasztása (Btk. 173. §),
 - kényszerítés (Btk. 174. §),
 - lelkiismereti és vallásszabadság megsértése (Btk. 174/A. §),
 - személyi szabadság megsértése (Btk. 175. §),
 - emberrablás (Btk. 175/A. §),
 - emberkereskedelem (Btk. 175/B. §),
 - magánlaksértés (Btk. 176. §),
 - visszaélés személyes adattal (Btk. 177/A. §),
 - levéltitok megsértése (Btk. 178. §),
 - magántitok jogosulatlan megismerése (Btk. 178/A. §),
 - rágalmozás (Btk. 179. §),
 - becsületsértés (Btk. 180. §),
 - közúti veszélyeztetés (Btk. 186. §),
 - családi állás megváltoztatása (Btk. 193. §),
 - kiskorú elhelyezésének megváltoztatása (Btk. 194. §),
 - kiskorú veszélyeztetése (Btk. 195. §),
 - tartás elmulasztása (Btk. 196. §),
 - a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIV. fejezet II. cím),
 - közveszélyokozás (Btk. 259. §),
 - terrorcselekmény (Btk. 261. §),
 - garázdaság (Btk. 271. §),
 - önbíráskodás (Btk. 273. §),
 - visszaélés kábítószerrel (Btk. 282/B. §),
 - lopás (Btk. 316. §),
 - rablás (Btk. 321. §),
 - zsarolás (Btk. 323. §)
 - rongálás (Btk. 324. §),

valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvényben (a továbbiakban: Sztv.) foglalt következő szabálysértések:

- becsületsértés (Sztv. 138. §),
- magánlaksértés (Sztv. 139. §),
- gyermekkel koldulás (Sztv. 146. §),
- veszélyes fenyegetés (Sztv. 151 §).

Családon belüli erőszaknak kell tekinteni a fenti jogsértésekkel összefüggésben elkövetett hamis tanúzásra felhívást (Btk. 242. §), illetve hatósági eljárás akadályozását (Btk. 242/A. §) is.

- b) **családon belüli erőszak áldozata:** a családon belüli erőszak körébe tartozó jogsértések sértettjei és mindazok a személyek, akik azzal közvetlen összefüggésben testi, értelmi, érzelmi, vagyoni, vagy erkölcsi sérelmet szenvedtek, így azok a hozzátartozók is, akiket a bántalmazás közvetlenül nem érintett.
- c) **kiskorú veszélyeztetettség:** minden olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza [Gyvt. 5. § n) pontja], például bántalmazás a kiskorú jelenlétében, érzelmi zsarolás, lelki terror, stb.
- d) **gyermekvédelmi jelzőrendszer:** a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott, jelzésre, illetve hatósági eljárás kezdeményezésére köteles intézmények és személyek összessége.

- e) **együtműködési kötelezettség:** a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, valamint a Gyvt. 17. § (2) bekezdésének b) pontjában írt személyek, illetve szervezetek közötti olyan konstruktív munkamódszer, amely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a kiskorú veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében valósul meg. Az együtműködési kötelezettség része az egymás kölcsönös tájékoztatása is [Gyvt. 17. § (3) bekezdése].
- f) **hatalmi viszony:** függő, alá-fölérendeltségi viszony, amelyben az alárendelt fél a hatalom gyakorlója által tanúsított kényszer vagy manipuláció hatására olyan dolgot tesz vagy tűr el, amely számára nem megfelelő. A hatalom gyakorlója felismerhető arról, hogy több jogosultsággal rendelkezik a kapcsolatban (például a háztartásban, a gyermeknevelés, a pénzeszközök fölötti rendelkezés terén, a tulajdonjog gyakorlásában stb.).

II. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos közbiztonsági feladatok

- Ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos (fizikai vagy nemi erkölcs elleni) cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.
- Intézkedés foganatosítása céljából a rendőr a magánlakásba a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 39. §-ában foglalt figyelembevételével léphet be.
- Személy elleni erőszakos (fizikai vagy nemi erkölcs elleni) jogsértés észlelése esetén a rendőr köteles a jogellenes állapot megszakítása és a további jogsértés megelőzése, a felek indulatának lecsillapítása, a törvényes rend helyreállítása érdekében intézkedni.
- Az intézkedő rendőrnek:
 - nyomatékosan fel kell hívnia a bántalmazó figyelmét a jogsértő magatartás továbbfolytatásától való tartózkodásra, a társadalmilag elfogadott együttélési szabályok betartására,
 - szükség esetén intézkednie kell a sérültek ellátására,
 - meg kell győződnie arról, hogy az áldozat biztonságban van-e, és az áldozatot kérésre – amennyiben erre lehetősége van – el kell kísérnie a legközelebbi szállást nyújtó krízismenhelyre,
 - törekednie kell a cselekmény alapjául szolgáló hatalmi viszony megismerésére, de nem kell kísérletet tenni a felek között békítésre,
 - tájékoztatnia kell az érintetteket a rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségekről, a segítő és információs szolgáltatásokról, illetve szervezetekről, menedékházak, anyaothonok, hajléktalan szállók igénybevételének lehetőségeiről.A rendőri intézkedést az elfogulatlanság és pártatlanság jellemezze, a rendőr tartózkodjon az önálló vélemény-nyilvánítástól, munkáját ugyanazzal az alapossággal és komolysággal végezze, mint más bűncselekmény esetén.
- A bántalmazás bizonyíthatósága érdekében:
 - külön-külön meg kell hallgatni a feleket és a helyszínen tartózkodó más személyeket, különös tekintettel a korábbi hasonló cselekmények megismerésére, feltárására. Ha az Rtv. 33. §-ában foglalt feltételek fennállnak, a bántalmazó elszámoltatását a Rendőrség objektumában kell elvégezni;
 - adatgyűjtést, tanúkutatást kell végezni;
 - át kell tekinteni a helyszíni körülményeket, figyelemmel kell lenni a bántalmazás esetleges látható jelein túl az ott tartózkodók hangulati-érzelmi állapotára is;
 - intézkedni kell a bizonyítási eszközök felkutatására és biztosítására.
- A családon belüli erőszakos bűncselekmény helyszínén intézkedő rendőr köteles tájékoztatni az áldozatot a feljelentés és a magánindítvány joghatásairól, a büntetőeljárás menetéről általában, továbbá a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) távollattartásra vonatkozó rendelkezéseiről.
- A rendőr az intézkedéseiről jelentést készít, amelyet a szolgálat befejezését követően a beszámoltató parancsnokának ad át. A rendőri jelentés tartalmazza:
 - az intézkedés alapjául szolgáló, családon belüli erőszakkal kapcsolatos esemény részletes leírását;
 - a foganatosított rendőri intézkedések rövid leírását, különös tekintettel az alkalmazott kényszerintézkedésekre;
 - az alkalmazott áldozatvédelmi intézkedéseket (figyelemfelhívás, tájékoztatás, menedékhelyre kísérés stb.).
- Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bántalmazót elő kell állítani, őrizetbe kell venni, illetőleg kezdeményezni kell előzetes letartóztatását vagy távollattartását. Az előzetes letartóztatás vagy a távollattartás kezdeményezésekor az ügyészt tájékoztatni kell azokról a körülményekről is, amelyek a további bántalmazás (bűnismétlés) veszélyét valószínűsítik, illetve amelyek alapján feltételezhető, hogy a büntetőeljárás sikeres lefolytatását a gyanúsított meghíúsítaná.
- Személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés (előállítás, őrizetbe vétel, előzetes letartóztatás, távollattartás) megszüntetéséről a családon belüli erőszak áldozatát – amennyiben arról a nyomozó hatóságnak tudomása van – a szabadlábba helyezést megelőző lehető legkorábbi időpontban, rövid úton értesíteni kell. Tájékoztatni kell továbbá arról is, hogy milyen lehetőségei vannak, amennyiben biztonságát veszélyben érzi.

10. Ha a családon belüli erőszaknak kiskorú sértettje vagy tanúja volt, minden esetben vizsgálni kell, hogy megvalósult-e a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény, amennyiben igen, hivatalból eljárást kell indítani. Alkalmazni kell ezen utasítás VI. fejezet 39. pontjának rendelkezéseit is. Amennyiben a bántalmazót előállították, őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását vagy távollétét rendelték el, a gyermekjóléti szolgálatot – ha lehetséges – még a kényszerintézkedés tartama alatt rövid úton értesíteni kell. Ha szükséges, intézkedni kell a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről (VI. fejezet 42. pont) is.

11. A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok körében a körzeti megbízotti állománynak:

- a) törekednie kell a családon belüli erőszak körébe tartozó látens jogsértések csökkentésére oly módon, hogy az általa ismert családon belüli erőszak áldozataival felveszi a kapcsolatot, tájékoztatja őket a rendelkezésre álló jogi és szociális lehetőségekről, valamint a segítő szervezetek és intézmények elérhetőségeiről;
- b) a tudomására jutott, kiskorú veszélyeztetettségére vonatkozó információkról haladéktalanul köteles jelzést adni (rövid úton, szóban, illetve a jelen utasítás I. számú mellékletében foglalt adatlap megküldésével) a gyermekjóléti szolgálat felé;
- c) folyamatos munkakapcsolatot kell tartania a helyi gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival és – szükség esetén – mindazon intézményekkel, amelyek a család védelmére hívatottak.

III. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos bűnügyi feladatok

1. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozó bűncselekmény gyanúja esetén a nyomozást haladéktalanul, de legkésőbb a Be. 170. §-ának (3) bekezdésében foglalt határidőn belül el kell rendelni. Ezt megelőzően, illetve ezt követően – amennyiben indokolt és feltételei fennállnak – a titkos információgyűjtés eszköztárát is igénybe kell venni. Ha az eljárás megindításához magánindítvány szükséges, ennek megtétele tárgyában soron kívül nyilatkoztatni kell a jogosultat. Abban az esetben, ha a kiskorú sértett a törvényes képviselőjével érdekellentétben áll (például, mert a törvényes képviselő is sértett, de magánindítványt sem a maga, sem a gyermek nevében nem kíván tenni), a Btk. 31. §-ának (3) bekezdése értelmében a magánindítvány előterjesztése kérdésében a gyámhatóságot meg kell keresni.
2. A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmény helyszínén – ha az elkövetés körülményei ezt indokolják – a bizonyítás érdekében szemlét kell tartani. Ennek során fel kell kutatni a bizonyítás eszközeit, és azokat szakszerűen rögzíteni kell, különös tekintettel a közvetett tárgyi bizonyítékokra. A helyszínt lehetőleg videofelvételen is rögzíteni kell.
3. Az eljárást lehetőleg ilyen ügyekben elméleti és gyakorlati ismeretekkel, tapasztalattal, továbbá kellő empátiával rendelkező rendőr végezze. A nyomozási cselekmények során a sértettek kíméletével, jogainak, érdekeinek messzemenő figyelembe vételével kell eljárni. Törekedni kell a „másodlagos áldozattá válás” és a családon belüli erőszak jellegzetességeit figyelmen kívül hagyó megközelítés elkerülésére. Ha indokolt, az eljárásba szaktanácsadóként, illetve szakértőként pszichológust vagy a családon belüli erőszak témájában jártas más szakembert kell bevonni.
4. Az eljáró nyomozó köteles a családon belüli erőszak áldozatait megfelelő bánásmódban és tanácsadásban részesíteni, emberi méltóságát tiszteletben tartani, és törekednie kell az oldott légkör kialakítására. Amennyiben azt a sértett vagy annak törvényes képviselője kéri, a sértettet – lehetőség szerint – rendőrnő hallgassa meg.
5. Ha a családon belüli erőszak elkövetője addiktív szenvedélybetegségben szenved (alkoholista, kábítószer-élvező, stb.), az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 199. §-ának (1) bekezdése alapján – amennyiben a törvényi feltételek fennállnak – indítványozni kell a háziorvosnál az érintett pszichiátriai intézetbe történő szállítását.
6. Ha feltételei biztosítottak:
 - a) a lelkiileg traumatizált áldozat tanúvallomását videofelvételen kell rögzíteni;
 - b) a gyermekkorú vallomását pszichológus bevonásával, vagy speciális körülmények között, úgynevezett „gyermek-kihallgató szobában” kell felvenni.
7. Ha az eset összes körülményei azt kívánják, a gyermekvédelmi együttműködés keretében fel kell venni a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival.
8. A nyomozás során a családon belüli erőszak áldozatának a szükséges áldozatvédelmi segítséget meg kell adni. Tájékoztatást kell adni jogairól, kötelezettségeiről, a biztonsága érdekében alkalmazható lehetőségekről, ügyének állásáról (ügyszám, eljáró szerv, ügyintéző, stb.), a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény szerint igénybe vehető áldozatsegítő szolgáltatásokról, azok igénybevételének módjáról, valamint a segítő szervezetek elérhetőségeiről.
9. Minden szükséges intézkedéssel biztosítani kell a családon belüli erőszak áldozatainak fenyegetésekkel és bosszúval szembeni hatékony védelmét, így teljes körben alkalmazni kell a rendelkezésre álló

tanúvédelmi eszközöket. Minden esetben fel kell hívni figyelmüket a személyi adatok zárt kezelésének lehetőségére.

10. Valamennyi személy elleni erőszakos bűncselekmény gyanúsítottját tanulmányozni kell abból a szempontból is, hogy veszélyes lehet-e a környezetére, fennáll-e a veszélye családon belüli erőszak elkövetésének. A tanulmányozás a gyanúsított személyi körülményeinek és az ügy jellegének figyelembevételével, a beszerzett információk alapján történjen. Ha az ügyben pszichológus szakértő kirendelésére egyébként sor kerül, az erre vonatkozó kérdést a szakértőnek fel kell tenni. Ha a megállapítások, illetve a szakértői vélemény szerint a családon belüli erőszak veszélye fennáll, megelőzésére a megfelelő intézkedéseket meg kell tenni, továbbá jelzést kell adni a gyermekjóléti szolgálatnak.
11. Ha a rendelkezésre álló adatok alapján a családon belüli erőszak áldozata szempontjából ez szükséges és a jogszabályi feltételek fennállnak, a nyomozó szerv vezetője a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 72/A. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján előterjesztést tesz az ügyészhez a távoltartás indítványozására.
12. A kiskorú eltűnése miatt folytatott közigazgatási hatósági eljárás során:
 - a) ha családi kötelékből történik az eltűnés, annak tényéről és körülményeiről haladéktalanul értesíteni kell a gyermekjóléti szolgálatot;
 - b) vizsgálni kell, hogy az eltűnés összefüggésbe hozható-e családon belüli erőszakkal;
 - c) a megkerült kiskorú meghallgatása során tisztázni kell, hogy az eltűnésében családon belüli erőszak közre játszott-e.

IV. A családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos bűnmegelőzési feladatok

1. A rendőri szerveknek erősíteniük kell a családon belüli erőszak megelőzésére irányuló primer prevenciók tevékenységüket, amelynek keretében:
 - a) célzott programokkal, tájékoztató és jogpropaganda előadások felhasználásával ismertetniük kell a családon belüli erőszak jogi, hatalmi, viktimológiai jellemzőit, részt kell venniük a társszervek munkatársainak képzésében;
 - b) minél szélesebb körben tájékoztatni kell a családon belüli erőszak elkövetőit a cselekményeik megértését, felelősségük tudatosítását és erőszakos magatartásukon való változtatást célul tűző civil kezdeményezésekről és azok elérhetőségéről (például Stop-Férfierőszak vonal);
 - c) elő kell segíteni a családon belüli erőszak felismerési, jelzésadási technikáinak elsajátíttatását a gyermekek körében;
 - d) szorgalmazni kell a D.A.D.A. és az ELLEN-SZER programok további elterjesztését.
2. A Rendőrség bűnmegelőzési egységeinek figyelemmel kell kísérni illetékességi területükön a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó bűnelkövetési formákat, tanulmányozniuk kell a bűncselekmények morfológiai sajátosságait, amelynek eredményeit az ifjúságvédelmi és áldozatvédelmi munkájukban kell hasznosítani.
3. A rendőri szerveknek erősíteniük kell együttműködésüket a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, valamint a problémakörben érintett civil szervezetekkel. A konkrét feladatok ellátására szorgalmazni kell együttműködési megállapodások megkötését.
4. A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri eljárást, intézkedést, az intézkedés elmaradását, szakszerűtlenségét vagy törvénytelenységét kifogásoló, az áldozat, civil szervezet, vagy bármely más személy, illetve szerv részéről érkező bejelentéseket az illetékes vezetőknek soron kívül ki kell vizsgálniuk, és meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket. A megtett intézkedésekről a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság áldozatvédelmi referensét és az ORFK Bűnügyi Főosztály Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztály (a továbbiakban: ORFK Bűnmegelőzési Osztály) vezetőjét tájékoztatni kell.
5. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságoknak szakmai irányító munkájuk keretében fokozottan ellenőrizniük kell a családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó jogsértések miatt indított eljárásokban folytatott rendőri tevékenységet. Törekedni kell az egységes eljárási gyakorlat kialakítására és érvényesítésére.
6. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei évente egy alkalommal kötelesek értékelni a területen működő civil szervezetekkel, családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgálatokkal folytatott együttműködést.
7. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei listát készítenek az illetékességi területükön, illetve országosan működő segítő és információs szolgáltatásokról, illetve szervezetek, menedékházak, anyaothonok, hajléktalan szállók elérhetőségéről, amelyet minden családon belüli erőszakos jogsértés kapcsán intézkedésre kötelezett rendőr számára hozzáférhetővé kell tenni.

8. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési egységei az érintett szakterületek (bűnügy, közrendvédelem, bűnmegelőzés), illetve a rendőrkapitányságok tapasztalatait összesítve kötelesek éves értékelő jelentést készíteni illetékességi területükre vonatkozóan a családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos rendőri tevékenység értékeléséről, amelyet **minden év február 15. napjáig** az ORFK Bűnmegelőzési Osztály vezetőjéhez kell felterjeszteni. Az ORFK Bűnmegelőzési Osztály vezetője évente országos értékelő jelentést készít a családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos tapasztalatokról, amelyet **minden év március 15. napjáig** az ORFK bűnügyi főigazgatójához terjeszt fel.
9. A jelentésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:
 - a.) a NETZSARU adatai alapján a bűnügyi helyzet bemutatásán keresztül az adott tárgyidőszakban a családon belül elkövetett cselekmények áldozatainak, elkövetőinek száma, neme, jellemzői; jelen utasításban meghatározott feladatok végrehajtásának helyzete, tapasztalatai;
 - b.) gyermekjóléti szolgálatnak küldött jelzések száma;
 - c.) civil szervezetekkel, családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgálatokkal történő együttműködés tapasztalatai;
 - d.) mellékletként példatár.

V. Kommunikációs feladatok

1. A rendőrségi kommunikáció lehetőségeivel és eszközeivel a nemek közötti egyenlőség, az erőszak tilalma, a felelősségvállalás az erőszak elleni küzdelemben, a gyermekek, idősek és fogyatékkal élők jogai és más alapértékek propagálásával, illetve az intézkedési, eljárási gyakorlat megfelelő kommunikálásával hozzá kell járulni a családon belüli erőszakkal kapcsolatos közvélekedés megváltoztatásához.

A kommunikációs stratégia folyamatos végrehajtásáról az ORFK Szóvivői Iroda vezetője gondoskodik.
2. A rendőri szerveknek javítaniuk kell a családon belüli erőszak körébe tartozó jogsértésekkel kapcsolatos tájékoztatási gyakorlatukon. A konkrét ügyekben történő tájékoztatás kizárólag az eljárást folytató rendőri szerv vezetője, illetve az általa meghatalmazott személy által, a családon belüli erőszak áldozata személyiségi, adatvédelmi jogainak messzemenő figyelembevételével, illetőleg a rendőrségi felelősség terjedelmének pontos meghatározásával történhet. A tájékoztatás során kerülni kell az áldozathibáztató, a jogsértést bagatellizáló, a felelősséget elmosó megnyilvánulásokat.
3. A családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni és nemi erkölcs elleni bűncselekmények a Rendőrség ügyeleti szolgálatára vonatkozó ORFK utasítás alapján jelentési kötelezettség alá tartoznak.
4. A jelen utasítás 33. és 34. pontja szerint elkészített jelentéseket valamennyi jelentéskészítő szervnek – a jóváhagyást követően – a személyiségi jogi és adatvédelmi előírások betartásával el kell helyezni internetes honlapján, vagy más módon köteles a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tenni.

VI. A gyermekvédelmi törvényből adódó rendőri feladatok

1. Ha a rendőri intézkedés, illetőleg a büntető-, szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás során kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, a rendszeresített adatlap (1. számú melléklet) megküldésével haladéktalanul jelzést kell adni a gyermekjóléti szolgálatnak [Gyvt. 17. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja]. Ugyanígy kell eljárni, ha a rendőri intézkedés során megállapítást nyer, hogy a kiskorú a családon belüli erőszakkal kapcsolatban valótlán tényről állított. A gyermekjóléti szolgálatnak megküldött adatlap másolati példányát haladéktalanul meg kell küldeni a területileg illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési egységének.
2. A kiskorút súlyosan veszélyeztető ok miatt, továbbá a kiskorú önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén haladéktalanul hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyámhatóságnál [Gyvt. 17. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja], ha a jelzett körülmények miatti eljárás nem a Rendőrség hatáskörébe tartozik.
3. Haladéktalanul büntető vagy szabálysértési eljárást kell indítani a kiskorú bántalmazása, súlyos elhanyagolása, illetőleg egyéb más, a kiskorút súlyosan veszélyeztető ok (például a kiskorú családon belüli erőszak tanúja) fennállása esetén, ha annak kezelése a Rendőrség hatáskörébe tartozik.
4. Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a Rendőrség a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről határozhat [Gyvt. 72. §]. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettség tekintetében a Gyvt. 72. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni. Az ideiglenes hatályú elhelyezést végzéssel kell elrendelni (2. számú melléklet).
5. A Rendőrség a kiskorú védelemben vétele [Gyvt. 68. §] érdekében értesíti a települési önkormányzat jegyzőjét, ha:
 - a) a fiatalok szabálysértést követett el, és a szabálysértési hatóság indokoltnak tartja, a jogerős határozat megküldésével;

- b) az elkövető a Btk. 22. §-ának a) pontjában foglalt büntethetőséget kizáró ok miatt nem büntethető, a nyomozást elutasító, vagy megszüntető határozat megküldésével;
 - c) a fiatalkorút bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják.
6. Az Rtv. VIII. fejezete alapján kezelt bűnüldözési, illetőleg közigazgatási hatósági adatokat a Rendőrség a jelzés, illetve a gyermekvédelmi együttműködés keretében a Gyvt. 135. §-ának (4) bekezdésére tekintettel a gyermekjóléti szolgálat, a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal részére átadhatja. Az adatok átadása csak konkrét ügyben, a gyermekvédelmi intézkedések foganatosításához szükséges mértékben történhet, és nem veszélyeztetheti az érintett áldozatok biztonságát.

VII. Záró rendelkezések

1. Az utasítás 2008. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit az érintett személyi állománnyal ismertetni kell.
2. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok vezetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy a végrehajtó állomány a családon belüli erőszakkal kapcsolatos feladatokról megfelelő oktatásban részesüljön (lehetőség szerint a civil szervezetek bevonásával), továbbá, hogy kellő tájékozottságot szerezzen a családon belüli erőszak sajátosságairól, a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseiről, a civil szervezetek nemzetközi és hazai tapasztalatairól annak érdekében, hogy az intézkedések, eljárások törvényesek és szakszerűek legyenek. A lehetőségek függvényében biztosítani kell, hogy a végrehajtó állomány konfliktuskezelő tréningen vegyen részt.
3. A gyermekvédelmi feladatok ellátására a rendőrkapitányság és a városi (fővárosi kerületi) önkormányzat, illetőleg a gyámhivatal között létrejött együttműködési megállapodást jelen utasításra tekintettel felül kell vizsgálni és amennyiben szükséges, kezdeményezni kell a módosítását. Ha az együttműködési megállapodás megkötése nem történt meg, azt jelen utasítás hatályba lépésétől számított három hónapon belül kezdeményezni kell. A megállapodásban rögzíteni kell a gyermekvédelmi jelzésadás és együttműködés rendjét, az esetmegbeszélés fórumrendszerét, a kölcsönös tájékoztatás formáit.
4. Az ORFK bünyügyi főigazgatója és az ORFK gazdasági főigazgatója az utasítás hatályba lépését követő 90 napon belül gondoskodik a Robotzsaru integrált ügyviteli és ügyfeldolgozó rendszernek az utasítás 2. a) pontja szerinti átalakításáról, annak érdekében, hogy abban – a családon belüli erőszakkal összefüggésben – a visszaélés személyes adattal (Btk. 177/A. §), a lopás (Btk. 316. §) és a zsarolás (Btk. 323. §) bűncselekmények törvényi tényállásai is rögzíthetők legyenek.
5. Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott **13/2003. (III. 27.) ORFK intézkedés**, továbbá az ORFK szervezeti korszerűsítésével összefüggő egyes ORFK utasítások és intézkedések módosításáról, valamint egyes normák hatályon kívül helyezéséről szóló **18/2004. (XII. 20.) ORFK utasítás XXXII. fejezete** hatályát veszti.

Dr. Bencze József
r. altábornagy

Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) a gyermek jogairól, a jelzési és együttműködési kötelezettségről a különféle intézmények, hatóságok között, illetve a feljelentési kötelezettségről, illetve jogról:

6. § (1) A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

(5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

8. § (1) A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben az e törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen.

(3) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

11. § (1) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek *kötelesek*

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel *bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezetei is élhet.*


(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében *kötelesek* egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.


Láthatás, kapcsolattartás, ha van gyermek:


A kapcsolattartás ügyében a bántalmazottak leggyakrabban a 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról elnevezésű jogszabály alapján folyó eljárásokkal találkozhatnak. E jogszabályt az új Ptk. 2014. márc. 15-i hatályba lépésével gyakorlatilag újraírták. Az új szabályozás az eddiginél is patriarchálisabb joggyakorlatot vetít előre, mivel a „kapcsolattartásra jogosult” szülő (általában az apa) kötelezettségeit, biztonságosságának, veszélyességének vizsgálatát nem erősíti, azonban jogait erőteljesebben megfogalmazza. Kiterjeszti továbbá a kapcsolattartás igénylési jogát a nagyszülőkön kívül számos olyan személyre, akik a bántalmazók körében felülreprezentáltak (mostohaapa, apasági vélelmében megdöntött „apa”) illetve akik a bántalmazók átmeneti támogatásában jelentős szerepet szoktak játszani (pl. új partner). A Ptk. nagy szerepet szán a szülők közti „viták” eldöntésében a gyámhatóságnak, így ennek az intézménynek, mely eddig sem jeleskedett a partner-bántalmazók felismerésében és a gyermek felhasználásával megvalósuló, volt partnerre irányuló bántalmazás megelőzésében és hatékony elhárításában, még nagyobb szerepe lesz az ilyen esetekben.


Bár a kormányrendelet kimondja (11. § (3) a)), hogy „A gyámhatóság nem mellőzheti a gyermek közvetlen meghallgatását, ha azt az ítéloképessége birtokában lévő gyermek maga kéri”, az átakított jogszabály megerősíti a nővel szembeni közvetett diszkrimináció, és „kényszerláthatás” gyakorlatának lehetőségeit.


Tartalmazza pl. a **kényszermediáció** lehetőségét:


 **20. §⁹⁴** (1) Ha a szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való vitájuk miatt terjesztenek elő kérelmet a gyámhivatalnál, a gyámhivatal megvizsgálja, hogy a bíróság korlátozta vagy megvonta-e a szülő szülői felügyeleti jogát a vita tárgyát képező kérdésben.


 (2) A gyámhivatal a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekkel összefüggő eljárása során a felek együttműködésének előmozdítására és a gyermek érdekének érvényesítésére törekszik.

 (3) A gyámhivatal a kérelem előterjesztését követően személyesen meghallgatja a Gyvt. 128. §-ában meghatározott személyeket és a vita eldöntése céljából

 a) *felajánlja* a 30/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti, vagy

 b) a gyermek érdekében - a szülői felügyeletet gyakorló szülő és a gyermekétől különélő szülő közötti megfelelő együttműködés kialakítása céljából - *elrendeli* a 30/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti

 közvetítői eljárás igénybevitelét.

 (4) A közvetítői eljárás kérelemre vagy hivatalból történő igénybevétele esetén a 30/A-30/D. §-t kell alkalmazni.


A rendelet külön figyelmet fordít arra, hogy a külön élő (kapcsolattartásra jogosult) szülő kötelességeit minél homályosabban és szűkebben határozza meg, pl.:

27. § (1) A kapcsolattartás célja, hogy

a) a gyermek és a 28. § (1) bekezdése szerinti kapcsolattartásra jogosult személyek (a továbbiakban: kapcsolattartásra jogosult) közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá


b) a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérije, *tőle telhetően* segítse.


[...]


 (6) A *gyermek érdekét veszélyeztető körülmény vagy felróható magatartás hiányában* a kapcsolattartásra jogosulttól az elvitel, és - különösen, ha a kapcsolattartásra jogosult szülő szokásos tartózkodási helye külföldön van - a meghatározott időtartamú külföldre vitel jogát is magában foglaló kapcsolattartás nem vonható meg.


E fogalmak tartalma egyrészt szubjektív elbírás alá esik, másrészt a gyámhatóságok az eddigi tapasztalatok szerint általában nem rendelkeznek elég ismerettel és szándékkal ezek alapos vizsgálatához, harmadrészt a felróhatóság értelmezése egy társadalmi elvárásrendet tükröz, mely Magyarországon – a nők súlyos hátrányára – kettős mércével mér az anyáktól illetve az apáktól „általában elvárható” (elnevezhető) magatartások vontakozásában.


A kapcsolattartás rendezése körében érdemes az egész paragrafust idézni, melyből kitűnik, hogy a külön élő szülőnek **súlyosan** kell veszélyeztetnie a gyereket ahhoz, hogy ilyen kérelmét elutasítsák, hogy a tartási kötelezettség (azaz a gyermekért vállalt **anyagi felelősség**) **elmulasztását nem tekintik veszélyeztetőnek**, és nem veszik figyelembe a gyerek iránti valódi érdeklődés megítélésénél, hogy a veszélyeztetésnek **tartós**nak kell lennie, és (nem meghatározott) **újabb és újabb haladékokat kap a veszélyeztető** („és magatartásán nem változtatott”) a láthatás rendezése előtt. A kapcsolattartás megvonását időben maximálják, **különösen súlyos visszaélés** esetén is maximum egy évben. (Ehhez szépen kapcsolódik még az a paragrafus [28. § (5)], amely a börtönben levő „külön élő” szülővel való kapcsolattartásra is kötelezheti a gyereket és az őt nevelő szülőt, és amely szerint a gyámhatóság kiadhat e célból az ilyen szülőnek a gyerekről bármilyen információt a gyermeket nevelő szülő engedélye vagy akár tudomása nélkül.) Mindezek mellett a gyakorlatból ismert, hogy az elmaradt kapcsolattartásokért az „önhibát” szinte automatikusan a gyereket nevelő szülő oldalán állapítják meg, anélkül, hogy valóban vizsgálnák a külön élő szülő magatartását a gyerekekkel vagy az átadásokkor a volt partnerével, vagy jelentőséget tulajdonítanak annak.

 31. § (1)¹⁵⁹ A gyámhivatal a kapcsolattartás rendezésére irányuló kérelmet elutasítja, ha a kapcsolattartásra jogosult a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztette, illetőleg a szülő szülői kötelességeit - a tartási kötelezettség kivételével - önhibájából tartósan nem teljesítette, illetve elhanyagolta, és magatartásán nem változtatott, valamint a 30/E. § (2) bekezdése szerinti esetben.

 (2)¹⁶⁰ A gyámhivatal a már megállapított kapcsolattartási jogot a gyermek érdekében - kérelemre - korlátozza, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére visszaél. Visszaélésnek, felróható magatartásnak minősül az is, ha a jogosult nem a bíróság vagy a gyámhivatal döntésének megfelelően él kapcsolattartási jogával, vagy ha ezen kötelezettségének önhibájából hat hónapig nem tesz eleget.

 (3)¹⁶¹ A kapcsolattartási jog korlátozása során a gyámhivatal a kapcsolattartás már megállapított formájának, gyakoriságának vagy időtartamának megváltoztatásáról dönthet, valamint felügyelt kapcsolattartást rendelhet el.

 (4)¹⁶² A gyámhivatal - kérelemre - meghatározott időre a kapcsolattartási jog szüneteltetését rendeli el, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére súlyosan visszaél. A szünetelés leghosszabb időtartama 6 hónap, különösen súlyos visszaélés esetén 1 év.

 (5)¹⁶³ A gyámhivatal a határozatában megállapított kapcsolattartási jogot - kérelemre - megvonja, ha a jogosított a jogával a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére súlyosan visszaél, és e felróható magatartásával a gyermek nevelését és fejlődését súlyosan veszélyezteti.

11. § [...]

(3) A gyámhatóság nem mellőzheti a gyermek közvetlen meghallgatását,

a) ha azt az ítélőképessége birtokában lévő gyermek maga kéri.

A kormányrendelet alábbi paragrafusa akkor vonatkozik Önre, **ha már van valamilyen hatósági (gyámhatósági vagy bírósági) döntés** a gyermek elhelyezéséről, és a láthatás rendjéről, és annak végrehajtása nem működik.

☞ 33. §(1) A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtásának

☞ a) a kapcsolattartás pótlására, ennek hiányában a kapcsolattartásra - a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban - előírt határidő elteltétől, illetve

b) a (2) bekezdés szerinti veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül van helye.

☞ (2) A gyermek fejlődését veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást.

(3) A kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelemnek a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett általi visszavonása jogvesztő hatályú.

☞ (4) Ha a gyámhivatal az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak vizsgálata során megállapítja az önhiba fennállását, a végrehajtás iránti kérelem beérkezését követő naptól számított harminc napon belül végzéssel elrendeli a végrehajtást. A gyámhivatal a végrehajtást elrendelő végzésben a mulasztó felet

☞ a) felhívja, hogy a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget, illetve hagyjon fel a gyermeknek a másik fél ellen történő nevelésével,

☞ b) felhívja, hogy a jogosultnak fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartás pótlását a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül biztosítsa, és megjelöli a pótlás végső határidejét,

☞ c) figyelmezteti az *a)* és *b)* pont szerinti kötelezettség önhibájából történő nem teljesítésének jogkövetkezményeire, és

☞ d) erre irányuló kérelem esetén kötelezi a kapcsolattartás meghiúsítása folytán keletkezett igazolt költségek viselésére.

(5) Ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a (4) bekezdés szerinti végrehajtást elrendelő végzésben foglalt kötelezettségének nem tesz eleget, a meghatározott cselekmény végrehajtása esetén igénybe vehető eszközökön túl a gyámhivatal kérelemre, a kérelem beérkezését követő naptól számított harminc napon belül végzéssel

a) a gyermekjóléti központ kapcsolatügyeletének, illetve a gyermekjóléti szolgálatnak a közreműködését vagy a védelembe vétel elrendelését kezdeményezheti, ha a kapcsolattartás gyakorlása konfliktusokkal jár, folyamatosan akadályokba ütközik, illetve a felek között kommunikációs zavarok állnak fenn,

☞ b) a 30/B. § (4) bekezdése alapján felfüggeszti a végrehajtási eljárást, ha

☞ ba) a felek bejelentik gyermekvédelmi közvetítői eljárás vagy támogatott közvetítői eljárás igénybevételére vonatkozó szándékukat, vagy

☞ bb) elrendeli a kötelező gyermekvédelmi közvetítői eljárást vagy a kötelező támogatott közvetítői eljárást,

☞ c) dönt a feleknek a kapcsolattartás megszervezésére vonatkozó - a kapcsolattartás érdemét nem befolyásoló - kérelméről, így a gyermek átadásának és átvételének helyéről, időpontjának kismértékű változtatásáról, valamint az abban közreműködő személyekről.

☞ (6) Az (5) bekezdésben foglalt intézkedések meghozatalára a (4) bekezdés szerinti végrehajtást elrendelő végzés jogerőre emelkedésétől számított

☞ a) egy éven belül van lehetőség, kivéve a (7) bekezdésben foglalt esetet, vagy


☞ b) két éven belül van lehetőség, ha legalább két alkalommal bírság kiszabására került sor a végrehajtás elrendelésétől számított egy éven belül.


☞ (7) Ha az első év lejártakor végrehajtás iránti eljárás van folyamatban, a határidő meghosszabbodik a végrehajtás iránti eljárás befejeződéséig.


☞ (8) Ha a kapcsolattartásra kötelezett neki felróhatóan akadályozza a gyermeknek a kapcsolattartásra jogosulttal való kapcsolata kialakítását, fenntartását, a gyermeket bizonyíthatóan, a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartásra vonatkozó határozatnak a (4) és az (5) bekezdés szerinti végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal

☞ a) a szülői felügyeleti jog rendezése vagy a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése iránt pert indíthat, feltéve, hogy az a kiskorú gyermek érdekében áll, és azt a szülő vagy harmadik személy is kéri, vagy


☞ b) feljelentést tesz kiskorú veszélyeztetése vagy kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása miatt.


 **33/B. § (1)** Ha a kapcsolattartás a 14. életévét betöltött gyermek befolyásmentes, önálló akaratnyilvánítása miatt hiúsul meg, a gyámhivatal a végrehajtási eljárást felfüggeszti, feltéve, hogy

 *a)* a felek - kérelemre vagy a gyámhivatal elrendelése alapján - igénybe veszik a közvetítői eljárást, vagy

 *b)* a felek bármelyike kéri a kapcsolattartás megváltoztatását, korlátozását vagy megvonását.

(3) Az eljárás felfüggesztésére

 *a)* az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben a gyermekvédelmi közvetítői eljárás befejezéséig, legfeljebb azonban a közvetítői eljárás megindulását követő két hónapig,

 *b)* az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben a kapcsolattartás megváltoztatására vagy megvonására irányuló eljárás lefolytatásáig kerül sor.

(4) A gyámhivatal a végrehajtási eljárást, amennyiben az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontja szerinti eljárás sikerrel zárul, végzéssel megszünteti.

A kormányrendelet korábbi változatában e paragrafusok leplezetlenül a „kapcsolattartásra kötelezettek” (a gyermekkel együtt élő szülőt) tették felelőssé a problémákért (bár az önhiba vizsgálata elvileg korábban is szerepelt, ezt nem gyakran alkalmazták). Ez az új szabályozás ugyan leplezni igyekszik ugyanezt a szemléletet (mivel nem csak a „kötelezettek”, hanem a „jogosultak” is említi, mint olyat, akit vizsgálni kell), de a további bekezdések nyilvánvalóvá teszik, hogy továbbra is kizárólag a gyermekkel együtt élő szülőnél számítanak „önhibára”. Ez világos abból, hogy e körben kizárólag az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról, az ezért kiszabható bírságról és feljelentésről, a gyermek kifejezett akaratának kötelező mediációs eljárásban történő „ellenőrzéséről” rendelkeznek. A hasonló szabályokat a hatóságok már eddig is úgy alkalmazzák, hogy közben nem vizsgálták ki alaposan a bántalmazásra vonatkozó állításokat, így gyakori volt (és várhatóan továbbra is az lesz), hogy a gyermek védelme és jogainak biztosítása helyett mintegy a bántalmazó szülő „bántalmazáshoz való jogát” biztosítják vele. Ezért különösen fontos a bántalmazás dokumentálása, amennyire lehetséges. Ha mindezt összeolvassuk azzal, hogy

- a távoltartást (melynek tartama alatt a kapcsolattartási jog szünetel) maximum 60 napra lehet megállapítani (azaz mindig újabb és újabb erőszakcselekmény áldozatává kell válni ahhoz, hogy újabb időszakra lehessen kérni);

- a Ptk. szerint a kapcsolattartásra annak a szülőnek is joga van, akinek a szülői felügyeleti joga szünetel kivéve, ha távoltartás hatálya alatt áll (Ptk. 4:187. § (3));

- a szülői felügyeleti jogot a bíróság akkor szünteti meg, ha a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését *súlyosan* sérti vagy veszélyezteti. Ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, a bíróság a szülői felügyeletet a szülő valamennyi gyermeke tekintetében megszüntetheti (Ptk. 4:191. § (1) a), és (2) bek.);

világos, hogy a magyar jog nem csak képes, hanem nem is kíván kellő védelmet biztosítani a bántalmazó szülővel (volt partnerrel) szemben.

A Büntető törvénykönyv szerint:

§ 211. § (1) Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, illetve a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetése során az elvitelkor erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést alkalmaz, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

E szabály is arra az esetre vonatkozik tehát, amikor már van határozat, azon belül is arra, amikor végrehajtható határozat van. Tehát amíg nincsen hatósági/bírósági határozat, addig bármelyik szülő korlátozás nélkül magához veheti a gyereket, amit egyetlen hatóság sem akadályoz meg. A bántalmazók ezzel elég rendszeresen vissza is élnek. Ha elegendő ideig tudják elzárva tartani a gyereket, számíthatnak arra, hogy a bíróság az „állandóság” jegyében a gyereket náluk hagyja.

Önálló tényállás lett továbbá 2013. július 1-től a Btk-ban a „kapcsolattartás akadályozása”:

210. § (1) Aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az elkövető, ha a kapcsolattartást az elsőfokú ítélet meghozataláig megfelelően biztosítja, és az elmaradt kapcsolattartási formák pótlását megkezdi.

Ennek egyik tipikus esete amikor a gyermek nem akar találkozni a bántalmazóval (és amikor tehát nem lehetne megalapozottan megállapítani e cselekmény elkövetését), a másik, amikor a bántalmazó valóban elzárja a már neki ítélt gyereket a másik szülőtől (mely esetben megállna a cselekmény). A jogalkalmazás a jelek szerint nem felkészült egyik eset azonosítására sem, így e tényállástól a bántalmazottak szintén nem sok jót várhatnak.

Orvosi látlelet

Orvosi látleletet felvételére akkor van szükség, ha a bántalmazás következtében sérülés keletkezik. Erre nemcsak a sérülés ellátása miatt van szükség, hanem mert nagyban megkönnyíti a későbbi bizonyítást. (Gyermekkorú esetében látleletet felvétele akkor történhet meg, hogyha azt a törvényes képviselő kéri.) A vizsgálatot végző orvos nem köteles látleletet kiállítani, csak abban az esetben, ha a testi sértést elszenvedett személy vagy hozzátartozója azt kifejezetten kéri, vagy ha a sérülés nyolc napon túl gyógyuló, mely esetben feljelentési kötelezettsége is van (a gyakorlatban a feljelentést nem mindig teszik meg). Ha az orvos a látlelet felvételét megtagadja, akkor panasszal lehet élni ellene az ÁNTSZ-nél. Az orvosi látlelet kiadásának térítési díja 2014-ben 3500 Ft, de **a látleletet nem szükséges elhozni (és így fizetni sem kell érte)**. Ez esetben az orvosok által „ambuláns lap”-nak nevezett nyomtatványt adnak, melyet érdemes megőrizni, mert ha később a sértett úgy dönt, hogy indít büntetőeljárást, akkor az ambuláns lap alapján a rendőrség, ügyészség, bíróság az eljárás során a látleletet ingyenesen tudja kikérni. A látlelet árát 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza és rendszeresen változik.

Egyéb jogszabályok elérhetősége:

A Büntető törvénykönyv (2012. évi C. törvény, röviden: Btk.) esetleg alkalmazható paragrafusai (részben a fenti ORFK intézkedésben jelzett elnevezések szerint, de megváltozott paragrafusszámokkal) megtalálhatók a Btk.-ban a http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV internetes oldalon. A <https://kereses.magyarorszag.hu/jogszabalykereso> honlap jogszabálykeresőjében más hatályos jogszabályokra is lehet keresni.

A feljelentés, magánindítvány, a magánvád, a közvád, a hivatalból üldözendőség és egyéb fontos szabályok:

Magánindítványra üldözendők általában azok a cselekmények, amelyeket a jogalkotó kisebb súlyúnak gondol, vagy azt gondolja, hogy valamiért helyes függővé tenni a sértettől, hogy fellépjenek-e a hatóságok. Nem minden magánindítványos cselekmény magánvádas is egyben, vannak köztük olyanok, amelyeknél az eljárás nem indulhat meg magánindítvány nélkül, de ha már van magánindítvány (azaz a sértett feljelentést tett, és azt fel is vették...), akkor az ügyész „képviselet” a vádat (azaz közvádas). Amelyek a magánindítvány megtétele után sem kerülnek ügyészhez, azok az ún. „magánvádas” cselekmények, ott a sértett (vagy képviselője) jár el magánvádlóként. Minden olyan bűncselekmény, amely nem magánindítványos, az hivatalból üldözendő. A közvádló az ügyész. Vannak esetek, amikor az ügyész, vagy a nyomozó hatóság úgy „hagyja abba” az ügy képviseletét, hogy azzal a sértett nem ért egyet de „átveheti” a vád képviseletét. Ez a pótmagánvád, és akkor a sértett lesz a vádló. Pótmagánvád esetén az ügyvédi képviselet kötelező.

Ezeket a kérdéseket a 1998. évi XIX. törvény a Büntetőeljárásról (**Be.**), valamint az 1978. évi IV. törvény a Büntető törvénykönyvről (**Btk.**) szabályozza. Az alábbiakban található a paragrafusok számmal, és a törvény rövidítésével, amelyben találhatóak:

A feljelentés (Be.):

171. § (1) Bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A feljelentés kötelező, ha annak elmulasztása bűncselekmény.

(2) A hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha külön törvény előírja, a köztisztviselő köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket, ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni.

172. § (1) A feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

(2) A feljelentést más hatóság és a bíróság is elfogadhatja, de köteles azt a nyomozó hatóságnak megküldeni. Ha a feljelentés azonnali intézkedést kíván, azt el kell fogadni.

(3) Ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést ez is köteles átvenni, illetőleg jegyzőkönyvbe foglalni, és az eljárásra jogosultnak megküldeni.

(4) A távbeszélőn vagy más technikai eszközzel történt feljelentésre az (1) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

Feljelentést nemcsak szóban, hanem írásban is elő lehet terjeszteni, melyet érdemes tértivevényes levél formájában elküldeni az illetékes rendőrkapitányságra vagy bíróságra.

Magánindítvány (Btk.):

31. § (1) A törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

(2) A magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult.

(3) A magánindítványt a korlátozottan cselekvőképes kiskorú sértett önállóan is előterjesztheti, és erre törvényes képviselője is jogosult. Ha a sértett a személyes ügyei vitelében vagy a bírósághoz, hatósághoz fordulás joga tekintetében cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, a magánindítvány előterjesztéséhez a törvényes képviselő hozzájárulása szükséges. Ezekben az esetekben a magánindítvány előterjesztésére a gyámhatóság is jogosult. Érdekellentét esetén a Polgári Törvénykönyv szabályai az irányadók.

(4) Ha a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett meghal, a hozzátartozója jogosult a magánindítvány előterjesztésére.

(5) Bármelyik elkövetővel szemben előterjesztett magánindítvány valamennyi elkövetőre hatályos.

(6) A magánindítvány nem vonható vissza.

A magánindítvány eljárási szabályai (Be.):

173. § (1) Magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás. **A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.**

(2) A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.

(3) A magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A (2) bekezdésben meghatározott esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett. Az elhunyt sértett hozzátartozója a még nyitva álló határidő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.

(4) A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolásnak akkor van helye, ha a bűncselekmény közbűnségére üldözendő.

A kapcsolati erőszak tényállásban szereplő lelki és gazdasági erőszak esetén tehát ez általában azt jelenti, hogy a cselekménytől számított 30 nap áll rendelkezésre. A feljelentés/magánindítvány a későbbiekben nem vonható vissza, a magánvádló (ld. lentebb) viszont indoklás nélkül ejtheti a vádat.

Magánvádló (Be.):

52. § (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmozás, becsületsértés és kegyeletsértés esetén a vádat mint magánvádló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.

(2) A magánvádló halála esetén helyébe harminc napon belül a hozzátartozója léphet.

(3) Kölcsonösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmozás és becsületsértés miatt az egyik fél feljelentésére megindított eljárásban - a cselekmények személyi és szoros tárgyi összefüggése esetén - e törvény rendelkezései szerint magánindítványt előterjesztő másik fél viszonvádlóként jár el. Ahol e törvény a magánvádlóról rendelkezik, ezen a viszonvádlót is érteni kell.

(4) A becsületsértés és a rágalmozás közbűnségére üldözendő, ha hivatalos személy sérelmére hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt, vagy hatóság sérelmére hivatali működésével összefüggésben követik el.

A magánvád (Be. 493. § - 515. §)

(Forrás: a Fővárosi Bíróság Honlapja: http://www.fovarosi.birosag.hu/mielott_birosaghoz_fordulna.htm, és a Be.)

Mint fentebb látható, a **sértett mint magánvádló képviseli** a vádat az alábbi bűncselekmények esetén: könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés, kegyeletsértés (a sértett halála esetén helyébe 30 napon belül hozzátartozója léphet).

A magánvádas cselekmények esetén a feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni, az eljárás feljelentés alapján indulhat.

A feljelentésben kell megjelölni, hogy ki (kik) ellen kívánják a büntetőeljárás lefolytatását. A feljelentőnek nem kell a feljelentett személy pontos adatait ismernie, és azokat a feljelentésben leírnia, az azonban lényeges, hogy az érintett személy valamilyen módon megjelölésre, körülírásra kerüljön. A feljelentésben elő kell adni még, hogy a feljelentő **milyen cselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján** kéri a büntetőeljárás lefolytatását. A bíróságnak a szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A feljelentést a sértett, vagy a feljelentés megtételére meghatalmazással rendelkező képviselő teheti meg, jogi képviselést nem kötelező. A jogai érvényesítésére bármely okból képtelen és képviselővel nem rendelkező magánvádló képviselőre a bíróság pártfogó ügyvédet rendelhet ki.

A magánvadás alapján folyó büntetőeljárás illetékköteles. Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 52. § (1) bekezdése szerint a feljelentés illetéke jelenleg 10.000 Ft. Ha az ügyben több feljelentő szerepel, mindegyikük külön köteles a fenti illetéket megfizetni, függetlenül attól, hogy egy beadványban tettek-e feljelentést, vagy külön indult ügyek egyesítésére került sor. Ha azonban ugyanannak a feljelentőnek több ügyét egyesítik, az egyesítést követően csupán egyszer kell az illetéket megfizetni. Az illeték fizetésének kötelezettsége tehát a vádhoz - helyesen a magánvadás tényéhez - kötődik. Ebből egyrészt az következik, hogy viszonyvadás esetén az illetéket mindkét vádra vonatkozóan külön-külön kell megfizetnie a magánvádlónak és a viszonyvádlónak. Amennyiben a bíróság a feljelentés alapján egyéb intézkedést nem tesz, személyes meghallgatásra idézi a feljelentőt és a feljelentettet. A személyes meghallgatásról (és annak eredménytelensége esetén a későbbi tárgyalásról) ha a feljelentő úgy marad távol, hogy a távolmaradását a meghallgatást megelőzően nem menti ki, illetőleg, ha a feljelentés óta bekövetkezett lakcímváltozása miatt a bíróság nem tudja idézni, akkor a bíróság az eljárást megszünteti. Ezen személyes meghallgatás során a bíróság a megjelent feleket megpróbálja kibékíteni, ennek eredménytelensége esetén az eljárás egy következő időpontban tárgyalással folytatódik, ahol az eljárás során a magánvádló kötelessége annak bizonyítása, amit a feljelentésben állított. A magánvádló a személyes meghallgatás során a feljelentést visszavonhatja, illetőleg a későbbiekben az általa képviselt vádat ejtetheti, mindkét esetben ezt követően az eljárás megszüntetésére kerül sor. A fellebbezés illetéke szintén 10.000 Ft, a a perújítási kérelem és a felülvizsgálati indítvány illetéke 15 000 Ft.

A pótmagánvádló (Be.)

53. § (1) A sértett az e törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha

- a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, vagy a nyomozást megszüntette,
- b) az ügyész a vádemelést részben mellőzte,
- c) az ügyész a vádat elejtette,
- d) az ügyész a nyomozás eredményeként közvádra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviseletét - magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként - nem vette át,
- e) az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvádra üldözendő.

(2) A pótmagánvádló halála esetén helyébe - harminc napon belül - egyenesági rokona, házastársa, élettársa vagy törvényes képviselője léphet.

(3) Nem természetes személy pótmagánvádló megszűnése esetén helyébe - a jogutódlás bekövetkeztétől számított harminc napon belül - a jogutódja léphet.

Magánindítványra van szükség az alábbi cselekmények miatt (Btk.):

164. § (2) bekezdés (testi sértés alapesete, könnyű testi sértés; a többi esetben, és kapcsolati erőszak esetén hivatalból üldözendő)

196. § (1) (szexuális kényszerítés alapesete)

197. § (1) a) (szexuális erőszak alapesete)

205. § (3) (emberi méltóságot sértő szeméremszétség)

221. § (magánlaksértés)

222. § (zaklatás)

223. § (magántitok megsértése)

224. § (levéltitok megsértése)

225. § (kiszolgáltatott személy megalázása)

226. § (rágalmazás)

226/A. § (becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése)

226/B. § (becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala)

227. § (becsületsértés)

228. § (kegyeletsértés a 226. vagy a 227. §-ok szerint minősülő cselekmény halottal szemben)

(A szexuális erőszakoknál nem magánindítványos a cselekmény, ha azokkal összefüggően nem magánindítványra üldözendő bűncselekményt is elkövetnek – pl. személyi szabadság megsértését azért, hogy az erőszakot el tudják követni.)

Továbbá: **382. §** Lopás, rongálás, sikkasztás, csalás, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, hűtlen kezelés, jogtalan elsajátítás, gazdaság, illetve jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elkövető egyben a sértett gyámja vagy gondnoka. (És nyilván a kapcsolati erőszak körében elkövetett gazdasági erőszak esetén sem.)

A valóság bizonyítása (Btk.):

Rágalmazás, becsületsértések, és kegyeletsértés esetén nem büntethető az, aki valós tény állított, és ezt bebizonyítja. Ez akkor lehet fontos, ha a bántalmazó a feljelentés miatt ezek valamelyike miatt ellenfeljelentést tesz, és az áldozat bizonyítani tudja, hogy amit állított, az valós volt. A valóság bizonyítását általában kérni kell, a bíróságok maguktól nem mindig járnak el alaposan ilyen esetben:

229. § (1) A 226-228. §-ban meghatározott bűncselekmény miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valóban bizonyul.

(2) A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta.

(Bántalmazás esetén a jogos érdek fennáll, bár ezt nem mindig ismerik el a bíróságok, ezt megfelelő érveléssel általában fel lehet ismertetni a bírósággal.)

Panasz (Be.) az eljáró hatósággal szemben:

195. § (1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság [rendőrség, nyomozási bíró] határozata rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

Az áldozat és az elkövető helyzete:

A nők elleni erőszak áldozata általában kevésbé védett helyzetben van, mint az elkövető. Először is, az elkövető ritkán fél magától az áldozattól, míg (főleg hosszan tartó erőszakos kapcsolat esetén) az áldozat fél az elkövetőtől. Másodszor az elkövető gyakran nem fél a hatóságoktól sem, mivel megtapasztalta, hogy elég sok mindent megúszhat felelősségre vonás nélkül. Ezzel szemben nem ritka, hogy az áldozat paradox módon a hatóságok részéről közönyt, kételkedést, vagy egyenesen áldozathibáztatást tapasztal, és ezért – bár eleinte bízik bennük, később – fél a hatóságoktól. Az is gyakori, hogy a nők elleni erőszak esetén a hatóságok az áldozatoktól követelnek bizonyítékokat, ahelyett, hogy nyomoznának. Végül az áldozatok védelmére a jog sokkal kevesebb eljárási garanciát nyújt, mint az elkövetők védelmére, és a jogalkalmazás még ezeknek egy részét is gyakran figyelmen kívül hagyja. Ezért érthető, ha az áldozatok nem szívesen indítanak jogi eljárásokat. Mégis fontos, hogy jogaikat megkíséreljék érvényesíteni. Ezt segítheti, ha az áldozatok valóban szisztematikusan gyűjtik a bizonyítékokat (nem mintha ez felmentené a nyomozó hatóságokat a bizonyítékgyűjtés követelménye alól, hiszen ellenkező esetben mulasztást követnek el), és pl. szükség esetén (a hamis vád és a rágalmazás vádjának elkerülése céljából) „ismeretlen tettes” tesznek ellen tesznek feljelentést.

A sértett jogairól ld. továbbá:

https://ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420012/420014/Buntetoeljaras_resztvevoi20091202.html?ugy=sertmaganvad.html#topicissue